

การบังคับคดีแพ่งตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศโดยศาลไทย
: ศึกษากรณีเฉพาะคำพิพากษาศาลประเทศสิงคโปร์

นางสาวสาวิกา สุมานันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2539
ISBN 974-636-808-7
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Execution of Foreign Judgment by the Thai Court
:A case study of Judgment of Singaporean Court

Miss Savika Sumanun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1996
ISBN 974-636-808-7

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สาวิกา สุมานันท์ : การบังคับคดีแพ่งตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ : ศึกษากรณีเฉพาะ
คำพิพากษาศาลประเทศสิงคโปร์ (EXECUTION OF FOREIGN JUDGMENT BY THAI COURT
: A CASE STUDY OF JUDGMENT OF SINGAPOREAN COURT) อ. ที่ปรึกษา :
รศ. ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์, อ. ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์กนก อินทร์พรชัย, 170 หน้า,
ISBN 974-636-808-7

ปัญหาสำคัญในการบังคับคดีแพ่งเป็นเรื่องของการที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ
ประสงค์จะขอให้ศาลไทยดำเนินการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้น เนื่องจากปัจจุบัน
ประเทศไทยไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศกับประเทศใดเลย
และบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องดังกล่าวก็ไม่มีปรากฏไว้แต่อย่างใด คงมีแต่เพียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่
585/2461 ซึ่งศาลไทยได้เคยมีแนวโน้มแสดงให้เห็นว่าศาลไทยยอมบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ
จึงควรจะพิจารณาถึงหลักเกณฑ์และวิธีการตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 585/2461 เทียบเคียงกับหลักเกณฑ์และ
วิธีการของศาลต่างประเทศนั้น

เหตุที่ผู้เขียนเลือกทำการศึกษาวิจัยในกรณีเฉพาะการนำคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์มาขอให้ศาล
ไทยบังคับให้ เนื่องจากสิงคโปร์เป็นประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เช่นเดียวกับประเทศไทย และ
สิงคโปร์มีกฎหมายที่ชัดเจนในการที่จะให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศสามารถนำคำพิพากษามาถือ
ให้เกิดการบังคับคดีในประเทศสิงคโปร์ จึงน่าจะเกิดแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่อง
การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่เอกชนมีนิติสัมพันธ์ใน
ทางการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศจึงเป็นการสร้างความมั่นใจ
ให้กับนักลงทุน

ผลจากการศึกษาพบว่าคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 585/2461 เป็นแนวทางที่จะให้ศาลไทยบังคับคดีตาม
คำพิพากษาของศาลสิงคโปร์ได้ โดยการที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของประเทศสิงคโปร์ นำคำพิพากษาไปยื่น
ฟ้องลูกหนี้ตามคำพิพากษาในประเทศไทย โดยอาศัยคำพิพากษาเป็นมูลคดี นอกจากนี้การที่หลักเกณฑ์ตามคำ
พิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศของ
ประเทศสิงคโปร์ จึงมีความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะพัฒนาความร่วมมือ โดยทำความตกลงกับประเทศสิงคโปร์
ในรูปของสนธิสัญญา โดยอยู่บนหลักพื้นฐานของหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
Dr. Pichai Kongsamphan
Ms. Pichai Kongsamphan

C670644 : MAJOR LAWS

KEY WORD: EXECUTION / JUDGMENT OF THE SINGAPOREAN COURT / THAI COURT

SAVIKA SUMANUN : EXECUTION OF FOREIGN JUDGMENT BY THE THAI COURT : A CASE STUDY OF JUDGMENT OF SINGAPOREAN COURT. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PAITOON KONGSOMBOON, THESIS COADVISOR : MR. KANOK INDRAMBARAYA. 170 pp. ISBN 974-636-808-7.

One of the critical problems in enforcing civil judgment is that of the creditor carrying a foreign judgment desires Thai Court to proceed enforcement. The reason is that Thailand, at present, is not a party to the international agreements relating to enforcement of foreign judgment and there is no Thai statutory law concerning this topic. Nonetheless, a precedent exists via a Supreme Court decision (585/2461) whereby the Thai Court has shown its willingness to enforce a foreign judgment. This thesis analyses the feasibility of Thai Court to enforce foreign judgment by way of comparative study of the legal principles and methods of the Supreme Court decision (585/2461) and the legal principles and methods of courts in the other countries.

The reason why the author select to focuses this thesis on carrying a Singaporean judgment to Thai Court to proceed enforcement because Singapore is a member country in Southeast Asian like Thailand. Singapore has possessed a clear set of law dealing with the creditor carrying a foreign judgment to proceed enforcement in Thailand. That reason can serve as a nucleus for future development and cooperation in enforcement of foreign court judgment in light of present's day hectic economic activities with its ever-increasing legal transactions in the private sector for investor confidence.

The result of the study has shown that the Supreme Court decision 585/2461 provides a guideline for Thai Court to enforce a Singaporean Court judgment. That is to say, The Singaporean Court judgment creditor carries a judgment sues the judgment debtor in Thailand by using the Singaporean judgment as cause of action. Furthermore, the principles and methods of the Supreme Court decision and the principles and methods relating to enforcement of foreign judgment are compatible. Therefore, it is feasible that Thailand and Singapore can paved the way for development and cooperation in bilateral agreement, based upon the doctrine of reciprocity.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ และอาจารย์ กนก อินทร์พรรย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านทั้งสองกรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด และได้สละเวลาอันมีค่าในการตรวจอ่านวิทยานิพนธ์นี้ให้ทั้งฉบับ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ และอาจารย์ กนก อินทร์พรรย์ มา ณ ที่นี้

ผู้เขียนกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ ไชวโกลกุล ซึ่งท่านกรุณามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้ รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ซึ่งท่านกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้ อาจารย์จันตรี สีนสุภฤกษ์ คุณชุตีพร วงศ์กิตติรักษ์ คุณคมวัชรเอียงอ่อง ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติการ กองวิชาการ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ คุณอรวรรณ คุณเงิน กองการต่างประเทศ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ ซึ่งท่านกรุณาช่วยเหลือทางด้านเอกสารที่หายาก และเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างมาก

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณสุมารีย์ ปิยะธรรมวุฒิกุล รองผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทีเอสโก้ จำกัด (มหาชน) ที่กรุณาให้โอกาส และเวลาในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณจัญญ์ อัมพันแสง คุณนลินธร ชาติศิริ คุณวสกร ทับทิมประดิษฐ์ ซึ่งเป็นเพื่อนคอยให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และพี่ ๆ ทุกคน ที่ส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดใด ๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
บทนำ	
1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2.วัตถุประสงค์	2
3.สมมุติฐาน	3
4.ขอบเขตของการวิจัย	3
5.วิธีดำเนินการวิจัย	4
6.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1. แนวความคิดพื้นฐานต่อการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศโดยศาลไทย.....	5
1.1 แนวความคิดที่เป็นอุปสรรคต่อการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ	5
1.1.1 แนวความคิดเรื่องอำนาจอธิปไตย	6
1.1.2 แนวความคิดเรื่องอำนาจตุลาการ	11
1.1.2.1 ความเป็นอิสระของอำนาจตุลาการภายในประเทศ	12
1.1.2.2 ความเป็นอิสระของอำนาจตุลาการระหว่างประเทศ	15
1.1.3 แนวความคิดเรื่องความแตกต่างด้านระบบกฎหมาย	18
1.2 แนวความคิดที่สนับสนุนต่อการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ	26
1.2.1 หลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งคำพิพากษา	27
1.2.2 หลักแห่งพันธกรณี	30
1.2.3 หลักอาศัยไมตรีระหว่างประเทศ และหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติตอบแทน ระหว่างกัน	32
2. หลักเกณฑ์ และวิธีการในการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศโดยศาลไทย	36
2.1 หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศใน ประเทศไทย ศึกษาตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 585/2461	39
2.1.1 ข้อเท็จจริง.....	39
2.1.2 ประเด็นแห่งคดี	40

สารบัญ

(ต่อ)

2.2 หลักเกณฑ์ และวิธีการ และแนวปฏิบัติสากลที่เกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษา ศาลต่างประเทศ โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย.....	46
2.2.1 อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลต่างประเทศ	46
2.2.1.1 หลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตอำนาจศาลต่างประเทศ	
ตามหลักเกณฑ์สากล	49
1) การใช้ถิ่นที่อยู่ของจำเลยในต่างประเทศ	49
2) การใช้การปรากฏตัวของจำเลยในต่างประเทศ.....	50
3) การใช้สถานที่ประกอบกิจการ.....	52
4) ภูมิลำเนาจำเลย	53
5) การยอมรับอำนาจศาลต่างประเทศของจำเลย	55
6) การใช้สถานที่มูลคดีเกิด	57
7) หลักสัญชาติ	58
2.2.1.2 หลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตอำนาจศาลไทยในกรณีนี้เหนือ บุคคลตามกฎหมายไทย	60
1) บทบัญญัติมาตรา 4 (1)	62
2) บทบัญญัติมาตรา 3 (1)	63
3) บทบัญญัติมาตรา 3 (2)	64
4) บทบัญญัติมาตรา 4 ตรี	66
2.2.2 คำพิพากษาศาลต่างประเทศต้องถึงที่สุด และเสร็จเด็ดขาด	71
2.2.2.1 คดีที่ได้มีคำพิพากษา หรือ คำสั่งถึงที่สุดแล้ว	71
2.2.2.2 กรณีของคำพิพากษาโดยศาลขาดนัด	72
2.2.2.3 กรณีคำพิพากษาซึ่งจะได้อุทธรณ์ หรือ กำลังอุทธรณ์อยู่	75
2.2.3 คำพิพากษาศาลต่างประเทศ ต้องกำหนดให้ชำระหนี้เงินเป็นจำนวนที่ แน่นอน	76
2.2.4 ข้อจำกัดที่ศาลได้รับคำร้องขอ จะไม่ดำเนินการบังคับตามคำพิพากษา ของศาลต่างประเทศ.....	77
2.2.4.1 คำพิพากษาของศาลต่างประเทศได้มาโดยการฉ้อฉล	77
2.2.4.2 คำพิพากษาของศาลต่างประเทศขัดต่อความสงบเรียบร้อย และหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ.....	82
2.3 วิธีการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ	93

สารบัญ
(ต่อ)

3. หลักเกณฑ์ และวิธีการของกฎหมายสิงคโปร์ เกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษา ของศาลต่างประเทศ	98
3.1 วิวัฒนาการของระบบกฎหมาย และการศาลของประเทศสิงคโปร์	98
3.2 พิจารณาทบบัญญัติของกฎหมายสิงคโปร์ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ศาลไทย ได้วางแนวทางไว้.....	106
3.2.1 อำนาจศาลสิงคโปร์ ในการพิจารณาพิพากษาคดี	107
3.2.1.1 การปรากฏตัว หรือการมีถิ่นที่อยู่ ของจำเลยในขณะที่ถูกฟ้องคดี	108
3.2.1.2 การยอมรับอำนาจศาลของจำเลย	110
1) การที่จำเลยยอมอยู่ภายใต้อำนาจศาลของประเทศใด ประเทศหนึ่งโดยการที่เคยเป็นโจทก์ฟ้องในคดีนั้น	110
2) จำเลยตกลงมอบข้อพิพาท หรือยินยอมอยู่ใต้อำนาจศาลของ ประเทศใดประเทศหนึ่ง.....	111
3) การที่จำเลยเข้าไปในคดีในศาลต่างประเทศด้วยความ สมัครใจ.....	112
3.2.2 ความเสร็จเด็ดขาดและถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์	116
3.2.3 การกำหนดจำนวนเงินที่แน่นอนตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์	121
3.2.4 ข้อจำกัดในการที่ศาลไทยจะใช้พิจารณาในการบังคับตามคำพิพากษา ศาลสิงคโปร์	122
3.2.4.1 การฉ้อฉลเพื่อให้ได้มาซึ่งคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์	123
3.2.4.2 หลักความสงบเรียบร้อย และความยุติธรรมของกฎหมายสิงคโปร์ .	124
3.3 ความเป็นไปได้ และแนวทางในการบังคับตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์โดย ศาลไทย.....	127
3.4 พิจารณาทบบัญญัติตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศสิงคโปร์ ในเรื่องการ บังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ	128
3.4.1 หลักตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศสิงคโปร์	129
3.4.1.1 The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act (CAP.24)	130
3.4.1.2 The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP.25)	132
3.4.1.3 Rules of the Supreme Court ปี ค.ศ. 1970	137

สารบัญ

(ต่อ)

4. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ และเสนอแนวทางในการบังคับตามคำพิพากษาของศาล สิงคโปร์ โดยศาลไทย	139
4.1 วิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่เอื้ออำนวยต่อแนวความคิด เรื่อง หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน	140
4.2 พิจารณาหลักและวิธีการในการบังคับตามคำพิพากษาระหว่างประเทศสิงคโปร์กับ กลุ่มประเทศต่าง ๆ	142
4.2.1 การบังคับตามคำพิพากษาระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศสหราชอาณาจักร	142
4.2.2 การบังคับตามคำพิพากษาระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศมาเลเซีย	144
4.3 วิเคราะห์หลักและวิธีการในการบังคับตามคำพิพากษาระหว่างประเทศสิงคโปร์กับ กลุ่มประเทศต่าง ๆ	147
4.4 พิจารณาหลักและวิธีการตามข้อเสนอของสเปนในการทำความตกลงเรื่อง การยอม รับบังคับตามคำพิพากษาในคดีแพ่ง และพาณิชย์ ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ ราชอาณาจักรสเปน	151
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	158
5.1 บทสรุป.....	158
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	162
รายการอ้างอิง.....	163
ประวัติผู้เขียน.....	170